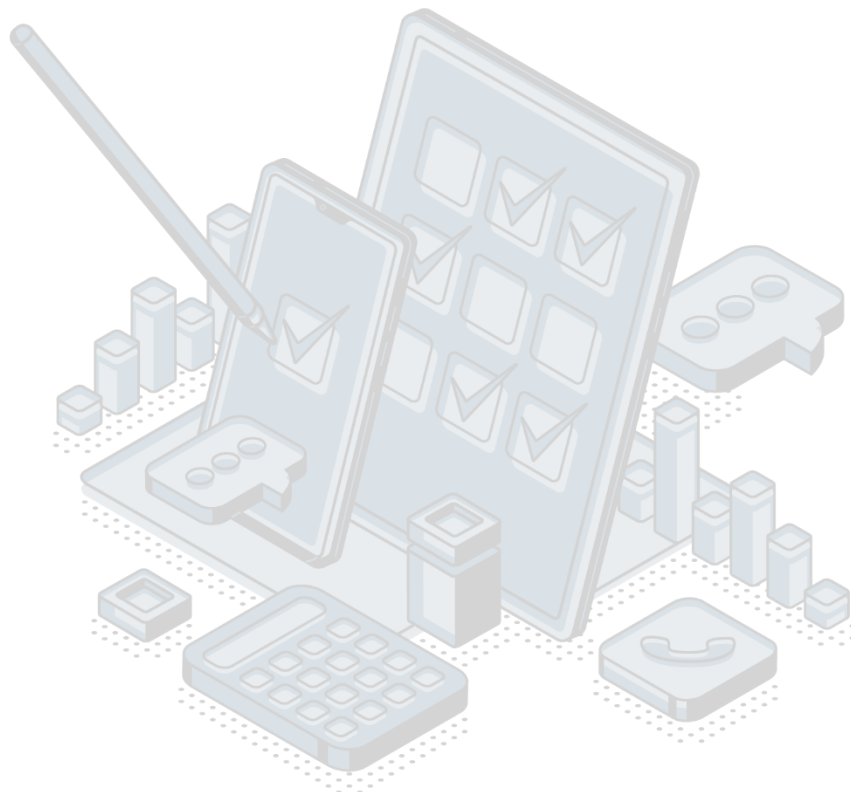

IZVJEŠTAJ O KVALITETU

Godišnji bilans električne energije 2022

Odgovorno lice: Ernad KOLIĆ

Naziv odsjeka: Odsjek poslovnih statistika, statistike stranih filijala i strukturalne biznis statistike

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	4
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	4
1.2 Pravni osnov.....	4
1.3 Statističke jedinice	4
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja	4
1.4.1 Sektori	4
1.4.2 Statistička populacija	4
1.5 Referentna geografska oblast	4
1.6 Koncepti i definicije	4
1.7 Klasifikacije	5
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka.....	5
1.9 Dinamika objavljivanja podataka.....	5
1.10 Metodologija	5
1.11 Bazni period	5
1.12 Jedinica mjere.....	5
1.13 Izvor podataka	5
1.14 Metod prikupljanja podataka	5
2. Relevantnost - Korisnici podataka	5
2.1 Potrebe korisnika.....	5
2.2 Zadovoljstvo korisnika.....	6
3. Tačnost i pouzdanost	6
3.1 Tačnost - Opšta ocjena.....	6
3.2 Uzoračka greška	6
Indikatori uzoračke greške	6
3.3 Neuzoračka greška	6
3.3.1 Greška obuhvata.....	6
Indikator greške obuhvata	6
3.3.2 Greška mjerenja	6
3.3.3 Greška neodaziva.....	7
Stopa neodaziva jedinica	7
Stopa neodaziva na temu.....	7
3.3.4 Greška u obradi podataka	7
Stopa imputacije.....	7
3.4 Sezonska prilagođavanja.....	7
3.5 Revizija podataka	7
3.5.1 Politika revizije podataka	7

3.5.2 Praksa revizije podataka.....	7
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka.....	7
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	7
4.1 Pravovremenost.....	7
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka.....	7
Vremenski jaz objave konačnih podataka.....	7
4.2 Tačnost objave podataka	8
5. Dostupnost i jasnoća	8
5.1 Kalendar objave podataka	8
5.2 Pristup Kalendaru objave podataka.....	8
5.3 Saopštenja	8
5.4 Publikacije.....	8
5.5 Online baza podataka	8
5.6 Dostupnost mikro podacima	8
5.7 Popunjenost metadate	9
6. Uporedivost.....	9
6.1 Prostorna uporedivost.....	9
6.2 Vremenska uporedivost.....	9

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj istraživanja je izrada bilansa električne energije. U bilansu električne energije se prikazuju podaci o proizvodnji električne energije (proizvodnja na generatoru, sopstvena potrošnja, proizvodnja na pragu); primljenoj električnoj energiji od organizacija za prenos električne energije, predatoj električnoj energiji organizacijama za prenos električne energije i krajnjim potrošačima (ukupno, energetsom sektoru, prerađivačkoj industriji, saobraćaju, domaćinstvima, poljoprivredi i ostalim sektorima).

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl.list Crne Gore br. 18/12 i 47/19) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Upravi za statistiku pravno ovlašćenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koji su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisao više memoranduma o saradnji sa imaćima administrativnih podataka.

1.3 Statističke jedinice

Izveštajne jedinice za izradu bilansa električne energije su privredna društva koja se bave proizvodnjom i distribucijom električne energije.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Izveštajne jedinice za izradu bilansa električne energije su privredna društva koja se bave proizvodnjom i distribucijom električne energije. Bilans električne energije obuhvata i podatke iz statističkih istraživanja iz oblasti statistike energetike, spoljne trgovine, industrije, saobraćaja i poljoprivrede.

1.4.2 Statistička populacija

Podaci se prikupljaju od proizvođača električne energije i popunjavanjem ovog izvještaja od njihove strane dobijaju se kompletni podaci o proizvodnji i distribuciji i prenosu električne energije.

1.5 Referentna geografska oblast

Crna Gora

1.6 Koncepti i definicije

Proizvodnja domaće primarne energije je oblik energije koji nije bio podvrgnut procesu konverzije ili transformacije (ugalj, nafta, prirodni gas, biomasa, ogrijevno drvo, hidroelektrična energija, geotermalna energija, energija vjetra i solarna energija). Povraćeni proizvodi su rijetki, a prisutni su da bi pokrili izvore goriva koji se obnavljaju od goriva već proizvedenih, ali se ne broje ili čuvaju. Npr. otpad uglja se može kasnije povratiti za upotrebu. Uvoz i izvoz obuhvataju količine koje su prešle preko nacionalne granice. Saldo zaliha je razlika između zaliha u prvom danu u godini (početne zalihe) i zaliha u posljednjem danu u godini (krajnje zalihe).

Međunarodna skladišta obuhvataju količine isporučene za potrebe međunarodne brodske plovidbe.

Statistička razlika je kategorija koja uključuje zbir neobjašnjenih statističkih razlika između proizvodnje i potrošnje za pojedine energente.

Bruto domaća potrošnja energije izračunava se na sljedeći način:

Proizvodnja domaće primarne energije +Uvoz -Izvoz +Saldo zaliha -Međunarodna skladišta.

Transformacije - ulaz je utrošak goriva kao sirovine za proizvodnju energije u termoelektranama, TE-TO, industrijskim energanama, toplanama, rafinerijama, visokim pećima i preradi uglja.

Transformacije - izlaz obuhvata proizvodnju transformisanih oblika energije (termoelektrična energija, toplotna energija, derivati nafte, visokopećni gas i konvertorski gas).

Razmjena i transferi obuhvataju razmjenu međufaznih proizvoda (frakcije, destilati), gotovih proizvoda (hidroelektrična energija) i proizvoda koji se ponovo prerađuju (primarni benzin, mazut, maziva). Potrošnja grane energetike obuhvata energiju utrošenu za rad u energetske sektoru.

Gubici prenosa i distribucije energije obuhvataju gubitke nastale:

- za električnu energiju: pri prenosu i distribuciji;
- za čvrsta goriva: pri transportu;
- za tečna goriva: pri transportu i distribuciji;
- za ogrijevno drvo: pri transportu.

Energija raspoloživa za finalnu potrošnju predstavlja energiju namijenjenu krajnjim potrošačima.

Finalna potrošnja za neenergetske svrhe obuhvata finalnu potrošnju raspoložive energije kao sirovine u tehnološkom procesu za proizvodnju neenergetskih proizvoda, pri čemu se od ukupnog utroška posebno prikazuje utrošak u hemijskoj industriji.

Finalna potrošnja energije obuhvata finalnu potrošnju raspoložive energije za energetske svrhe u:

- industriji (crna metalurgija, obojeni metali, hemijska industrija, nemetalni minerali, vađenje rude i kamena, prehrambeni proizvodi, pića i duvan, tekstil i koža, papir, celuloza i štampanje, mašine i oprema, ostala industrija);
- saobraćaju (željeznice, drumski, vazdušni, brodski i ostali saobraćaj);
- domaćinstvima, poljoprivredi i
- ostalo (sva domaćinstva, uključujući i domaćinstva sa zaposlenim licima, poljoprivreda i ostali potrošači, npr. školstvo, zdravstvo, administracija, itd.).

1.7 Klasifikacije

NACE Rev.2

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Godišnja.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Ovo istraživanje se diseminira godišnje.

1.10 Metodologija

http://www.monstat.org/userfiles/file/ENERGETIKA/metodologije/Bilans%20elektricne%20energije_Metodologija.pdf

1.11 Bazni period

Referentna godina.

1.12 Jedinica mjere

GWh, TJ

1.13 Izvor podataka

Izveštajne jedinice za izradu bilansa električne energije su privredna društva koja se bave proizvodnjom i distribucijom električne energije. Bilans električne energije obuhvata i podatke iz statističkih istraživanja iz oblasti statistike energetike, spoljne trgovine, industrije, saobraćaja i poljoprivrede.

1.14 Metod prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju u godišnjoj periodici primjenom metoda kompilacije podataka.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- ✚ Eurostat;
- ✚ Svjetska banka;
- ✚ UN organizacije;
- ✚ Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- ✚ Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- ✚ Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- ✚ Centralna banka;
- ✚ Nevladine organizacije;
- ✚ Studenti;
- ✚ Istraživači;
- ✚ Mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sprovela istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link:

http://monstat.org/userfiles/file/KVALITET/2020/2_%20Izvjestaj%20o%20zadovoljstvu%20korisnika.pdf

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Nije relevantno.

3.2 Uzoračka greška

Nije relevantno.

Indikatori uzoračke greške

Nije relevantno.

3.3 Neuzoračka greška

Nije relevantno.

3.3.1 Greška obuhvata

Nije relevantno.

Indikator greške obuhvata

Nije relevantno.

3.3.2 Greška mjerenja

Nije relevantno.

3.3.3 Greška neodaziva

Nije relevantno.

Stopa neodaziva jedinica

Nije relevantno.

Stopa neodaziva na temu

Nije relevantno.

3.3.4 Greška u obradi podataka

Nije relevantno.

Stopa imputacije

Nije relevantno.

3.4 Sezonska prilagođavanja

Nije relevantno.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojila politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu: <http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493>.

3.5.2 Praksa revizije podataka

Tipične revizije su minimalne. Značajne revizije se koriste samo ukoliko dođe do metodoloških promjena.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije relevantno.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Podaci se publikuju 11 mjeseci nakon završenog referentnog perioda.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Indikator pravovremenosti objave preliminarnih podataka predstavlja vrijeme između datuma posljednjeg dana referentnog perioda i datuma objave prvih podataka. On se može prikazati formulom: $T1 = d_{\text{frst}} - d_{\text{ref}}$, $T1 = 35 \text{dana} - d_{\text{frst}} - \text{datum izlaska prvih rezultata}$; d_{ref} - posljednji dan (datum) referentnog perioda. Rokovi za objavljivanje godišnjeg bilansa uglja u toku 2017. godine su ispunjeni u skladu sa kalendarom objavljivanja.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Indikator pravovremenosti objave konačnih podataka predstavlja vrijeme između datuma posljednjeg dana referentnog perioda i datuma objave konačnih podataka. Podaci ovog istraživanja se objavljuju 11 mjeseci nakon završetka referentnog perioda u skladu sa Kalendarom objavljivanja podataka.

4.2 Tačnost objave podataka

Svi rokovi za objavljivanje su ispoštovani u skladu sa Kalendarom objavljivanja podataka. Nije relevantno.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2 Pristup Kalendaru objave podataka

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=12&pageid=12>

5.3 Saopštenja

Podaci su dostupni na sajtu: <https://monstat.org/cg/page.php?id=40&pageid=40>

5.4 Publikacije

Uprava za statistiku objavljuje sljedeće redovne publikacije:

1. Statistički Godišnjak
2. Crna Gora u brojkama
3. Mjesečni statistički pregled

Pored navedenih redovnih, Uprava za statistiku objavljuje i vanredne publikacije. Neke od najznačajnijih vanrednih publikacija su sledeće:

1. Žene i muškarci u Crnoj Gori
2. Najčešće korišćeni statistički podaci

Sve publikacije koje objavljuje Uprava za statistiku dostupne su na sledećem linku:

<http://monstat.org/cg/publikacije.php>

5.5 Online baza podataka

<https://monstat.org/cg/page.php?id=40&pageid=40>

5.6 Dostupnost mikro podacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučnoistraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država.

Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Upravom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa poverljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

5.7 Popunjenost metadate

Stopa popunjenosti metadate predstavlja odnos broja popunjenih metadate podataka u odnosu na ukupan broj prihvatljivih metadate polja. Za godišnji bilans električne energije stopa popunjenosti metadate podataka iznosi 100%.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Nije relevantno.

6.2 Vremenska uporedivost

Nije relevantno.